

Vaertlinck *contact*

chrift van de genealogische en heemkundige kring Vaertlinck vzw Willebroek

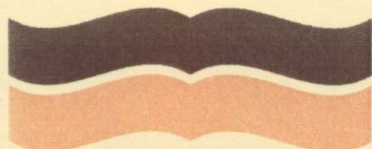


Willebroeck

Ecluse.
Stuts



Excursions par Bateau Mouché entre Bruxelles et Anvers. Prix réduit pour excursions scolaires.
Pleziertochties per stoomboot tusschen Brussel en Antwerpen. Verminderd tarief voor scholen.



Vaertlinck *contact*



Op de cover

Welk mooier tijdverdrijf dan te genieten van het zonnetje langs of van op het water? De toeristen op bijgaande foto uit 1922 vonden dat ook al, en maakten dan ook gretig gebruik van de zogenaamde 'bateaux mouches', een vloot van maar liefst negen schepen die tijdens het interbellum dagelijks verschillende vaartochten maakten tussen Brussel en Antwerpen, en daarbij onder meer halt hielden aan het Oud Sasplein in Willebroek. In 1940 werden de schepen opgeëist door de Duitse bezetter en onherstelbaar beschadigd tijdens een geallieerde luchtaanval. Na de bevrijding werden ze tenslotte tot schroot herleid (foto Gem. Archief Willebroek)

Tijdschrift van de genealogische en heemkundige kring Vaertlinck vzw Willebroek

Abonnement: 16 euro door storting op ondervermeld rekeningnummer

Afzonderlijke nummers: 5 euro

ISSN 1782-2785 | Koninklijke Bibliotheek van België - Wettelijk depot nr. D/2011/12484/5

Copyright © 2012, Vaertlinck vzw, Willebroek. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd, opgeslagen, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Bij de informatie en afbeeldingen in deze uitgaven werd in de mate van het mogelijke de bron of herkomst vermeld, doch diegenen die menen recht te hebben op een tegemoetkoming inzake copyright, kunnen hiertoe de uitgever contacteren.

Secretariaat

Vaertlinck vzw | p.a. René Pattyn | Molenweg 24 | B-2830 Willebroek

Contact

tel. 0477-266 537 | vaertlinck@telenet.be | www.vaertlinck.be

Praktische gegevens

Ondernemingsnummer 881 351 205

IBAN BE88-0682-3183-1441 | BIC GKCCBEBB

Erkende culturele vereniging Willebroek: culwo83

De vereniging staat los van alle filosofische en ideologische strekkingen

Bestuursleden

Gust Van Auwenis (Voorzitter) | Dendermondsestwg. 204 | B-2830 Willebroek | tel. 03-886 85 54

René Pattyn (Secretaris) | Molenweg 24 | B-2830 Willebroek | tel. 0477-266 537

Guido Van Humbeek (Penningmeester) | Jozef Wautersstraat 125-1 | B-2830 Willebroek | tel. 03-886 04 75

Leon Bernaerts (Bestuurslid) | Eikenstraat 20 | B-2840 Reet | tel. 03-888 21 83

Guy Focé (Bestuurslid) | Kapellenboslaan 29 | B-2830 Willebroek | tel. 03-886 12 76

Emiel Geens (Bestuurslid) | Dennenstraat 1 | B-2830 Willebroek | tel. 03-866 05 62

Gary Mantiérs (Bestuurslid) | Groene Laan 38-3B | B-2830 Willebroek | tel. 03-886 65 26

Jan Peeters (Bestuurslid) | Neerlichter 15 | B-2870 Breendonk | tel. 0477-62 69 84

Kevin Polfiet (Bestuurslid) | Sint-Janskerkhof 3 | B-2800 Mechelen | tel. 0484-91 69 84

Silvain Spaepen (Bestuurslid) | Geuzenstraat 17 | B-2830 Willebroek | tel. 03-886 59 75

Eric Van Winghe (Bestuurslid) | Mispelweg 41 | B-2830 Willebroek | tel. 0497-36 64 75

Vaertlinck vzw is lid van



Koninklijke Vereniging voor Natuur- & Stedenschoon vzw





Geachte mevrouw,
Geachte heer,

Met dit nummer beginnen wij aan de achtste jaargang van ons tijdschrift.

Zoals u heft kunnen merken hebben wij onze leuze trouw gebleven, d.w.z. “VOOR ELCK
WAT WILS”.

Wij streven er naar om ook in de toekomst een grote variëteit te brengen in de behandelde
thema's in verband met genealogie, heemkunde en erfgoed.

Een nieuwe jaargang betekent ook een hernieuwing van het abonnement . (Voor diegenen die
hun abonnement reeds vernieuwd hebben geldt natuurlijk de voorgaande zin niet!)

Wij durven er op rekenen dat u, net zoals in het verleden, uw abonnementsgeld van € 16,00
zult overmaken op onze bankrekening, waarvoor wij u nu reeds oprecht danken.

Inmiddels naderen wij de jaarlijkse vakantie. Wij hopen en wensen uit ganser harte dat deze
vakantie voor u, uw familie en vrienden, aangenaam en ontspanned moge zijn met veel zon,
veel leesgenot en veel familie- en vriendenpret.

Het bestuur.

Willebroek en de Amerikaanse burgeroorlog

Het verhaal van een bij ons vergeten of niet gekende figuur die in het midden van de 19^{de} eeuw België op stelten zette.

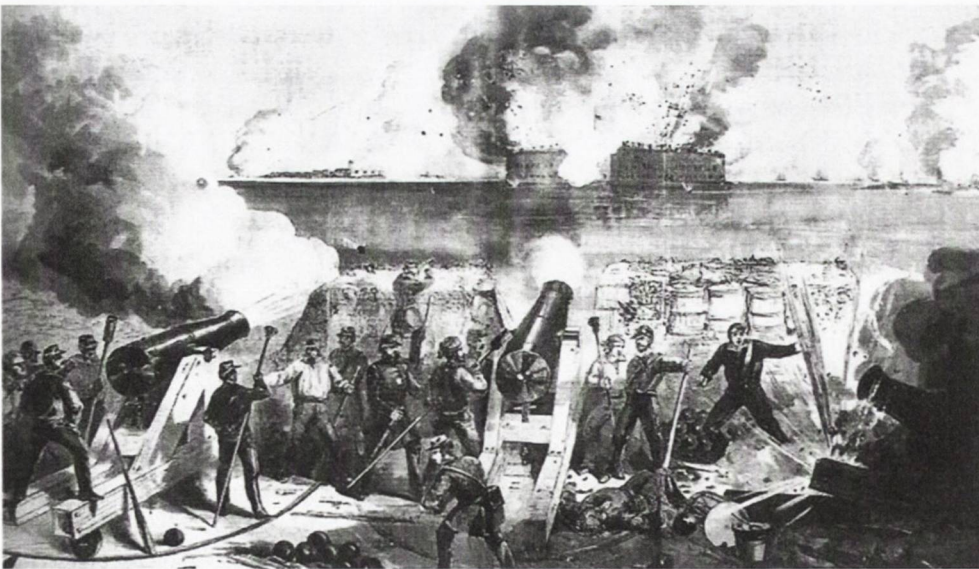
Eerst een korte uiteenzetting om het kader waarin zich de feiten afspeelden duidelijk te maken aan onze lezers

In de jaren zestig van de 19^{de} eeuw zijn er twee grote conflicten die de toenmalige wereld, zowel politiek als sociaal, beroerden, en die een vrij grote impact hadden niet alleen ter plaatse, maar ook in Europa, en meer specifiek in België, namelijk de Mexicaanse opstand en de Amerikaanse burgeroorlog. En, zo hoor ik onze lezers al vragen, wat hebben wij daarmee nu te maken om hierover iets te schrijven in het tijdschrift? Wel, veel, en dit door een paar inwoners van onze gemeente die rechtstreeks in beide conflicten betrokken waren. Het verband met Willebroek in het tweede conflict laten we hieronder volgen. Veel leesplezier bij het bizarre verhaal van een lang vergeten en in Willebroek niet gekende dorpsgenoot.

De Amerikaanse burgeroorlog die losbarstte in 1861 was het gevolg van een zeer diepgaand sociaal – economisch verschil tussen de Zuidelijke en de Noordelijke staten. In ons collectief geheugen is vooral de strijd om de afschaffing van de slavernij, die bestond in voornamelijk de Zuidelijke staten, blijven hangen als voornaamste oorzaak. Denken we maar even aan het gekende boek de negerhut van oom Tom. Het conflict om de afschaffing ervan was slechts één van de oorzaken voor het bloedig geschil.

De geconfedereerde Zuidelijke staten hadden een overwegend agrarische economie en waren de grootste katoenproducent, die stoelde op de zeer winstgevende katoenteelt en de slavenarbeid van miljoenen rechteloze zwarten. Het noorden was de industriële revolutie vanaf de jaren 1820 doorgebroken. Hierdoor zou de vroegere agrarische samenleving grondig en fundamenteel veranderen. Naast een elite van ondernemers en financiers ontwikkelde zich een arbeidersbevolking en een sterke middenklasse. In deze samenleving was de alfabetiseringsgraad vrij hoog en lag de voedingsbodem voor liberale en republikeinse ideeën klaar.

De zuidelijke aanval op fort Summer



Hier vond dan ook de Abolitionistische¹ beweging zijn aanhangers. Het conservatieve en diep gelovig zuiden, distantieerde zich van deze liberale ideeën. Het einde van de slavernij zou voor het zuiden het einde van de katoenproductie en het faillissement van de aristocratische

bovenlaag beteken, niet alleen voor de zuidelijke staten zou dit gevolgen hebben, maar ook voor landen zoals Groot-Brittannië, wiens katoenindustrie afhing van de leveringen uit de zuidelijke staten.

¹ Beweging voor de afschaffing van de slavernij

Alleen hier in België en in Groot Brittannië werkten al 4.000.000 arbeiders in deze en neven industrietak, en ook België was de textielindustrie voor een groot deel afhankelijk van de leveringen uit de zuidelijke staten. Moreel gesteund door landen zoals Frankrijk en Groot Brittannië, schuiven deze staten op naar de afscheiding van het noorden

en de uittreding uit de unie. Na vele politieke conflicten is de secessie een feit op 20 december 1860 wanneer de staat Carolina zich terugtrekt uit de Unie, in januari 1861 gevolgd door zes andere staten. De burgeroorlog ligt om de hoek.

Oorlog !

En dan is het zover, op 12 april 1861 openen de zuidelijke troepen het vuur op fort Summer gelegen tegenover de stad Charleston, dat praktisch zonder tegenstand wordt ingenomen. De burgeroorlog is een feit.



Wie enigszins vertrouwd is met de Amerikaanse geschiedenis kan niet anders dan beamen dat de burgeroorlog mee een van de bloedigste industriële oorlogen was, slechts overtroffen door de WO I.

In Europa had men destijds, en zelfs nu nog voor een deel, een vrij romantisch

beeld van het conflict, de goeden (Noordelijke) tegen de slechten (zuidelijken). Deze sfeer werd dan nog versterkt door de alom gekende film *Gejaagd door de wind* en de populaire TV reeks *Noord en Zuid*.



In België wordt dit idee zelfs nu nog versterkt door de populaire strip *De Blauwbloezen*, in dit vrij humoristisch tekenverhaal is echter weinig te merken van de verschrikkingen waarmee miljoenen mensen te maken kregen en was er van humor weinig te merken op die plaatsen waar honderduizenden soldaten elkaar brutaal en meedogenloos afslachtten.

De beide delen van Amerika spanden zich elk in om de Europese mogendheden voor hun zaak te winnen.

Geen enkel Europees land erkende officieel de Geconfedereerde Staten, maar hadden wel hun voorkeur in het bloedige conflict. Londen trachtte op goede voet te blijven omwille van de katoenleveringen voor hun textiel industrie, en Parijs had onder Napoleon III annexatieplannen met het katholieke Mexico, die het protestantse Noorden niet zouden aanvaarden.

En België in dit geheel ? Wel hier duikt ons kleine koninkrijk en zijn invloedrijke koning Leopold (I) in het internationaal verhaal op. De betrokkenheid van België in de Amerikaanse burgeroorlog bleef lang een zaak van diplomaten en staatslieden, met Leopold I als hoofdrolspeler, alhoewel hij een dubbelspelletje speelde, want op verzoek van de koning vertrekten regiment vrijwilligers naar Mexico om er de troon van Leopolds schoonzoon Maximiliaan van Habsburg te helpen verdedigen.

Het kost de regering veel moeite om de eigenzinnige politiek van de koning in de neutrale banen te leiden en Washington tot vriend te houden.



Daarom kijken ze bewust de nadere kant op wanneer rekruteringsagenten van de noordelijke staat Massachusetts in de zomer van 1864 in België soldaten voor het Unieleger ronselen.

Die ronselcampagnes stuiten uiteraard op verzet uit het zuiden, en lokt met zoals de Mexicaanse kwestie een hevige polemiek uit in de pers.

En het is in dit jaar dat onze “Willebroekse Yank” op het toneel verschijnt en voor heel wat heisa op nationaal en internationaal niveau gaat zorgen

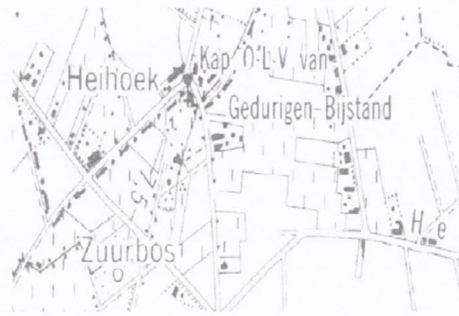
(Wordt vervolgd)

Eric Van Winghe

Bronnen : *Vechten met Lincoln, v. Frank Decat / Recrutements en Belgique pour les troupes fédérales 1864-1865, Francois Balace.*

Kapel van O.L.Vrouw van Gedurige Bijstand, Heihoek, Blaasveld.

De aanvraag tot het bouwen van een kapel werd gericht aan het gemeentebestuur van Blaasveld oktober 1901. Het verslag van de raad in zitting op 27 oktober luidde als volgt: “Daarna wordt ter overweging van de Raad gelegd eenen brief van den heer Pet. Joannes Bernaerts, gehuisvest te Blaesvelt en vragende aan het gemeentebestuur hem te willen verkoopen, 15 centiaeren gemeentegrond, om daarop eene Kapel te mogen bouwen, gelegen omtrent het midden van het vereenigingspunt, gevormd, door de Krommestraat, de Lange dreef, den steenweg naar de provinciale baan en de Heidestraat”.



Detail van kaart MGI Boom 23/3 1965 1/10.000

De raad overwoog “dat men moeiëlijk zou kunnen bepalen aan wie deze aangevraagde grond toebehoort” en “dat het voordeeligst zou zijn, de toelating te geven van eene kapel daarop te bouwen mits eene vergoeding daarvoor te betalen”.

Hierover werd verder beraadslaagd met in achtneming van toen reeds esthetische, verkeertechnische en sociale factoren: “Gezien dat er geene rede bestaat om deze vraag af te wijzen, vermits het bouwen dezer kapel de plaats merkelyk zou verfraaien, en geen hindernis aan het verkeer kan te weeg brengen. Gezien dat de aanpalende eigenaars en de inwoner der gemeente ter plaatse wonende de vraag ondersteunen”. Men nam een beslissing.

“Aan den heer P. J. Bernaerts de toelating te geven van eene kapel op voornoemd perceel grond te bouwen, mitsgaders hij de verantwoordelykheid draagt der bemerkern welke wie ook zoude bijbrengen dienaangaande” en “Dat voornoemde heer Bernaerts, eene vergoeding eens gegeven, van 10 franken in de gemeentekas zal moeten storten, onmiddelyk na de goedkeuring dezer beslissing”.

Op 10 november 1901 werd door de gemeenteraad beslist tot onderzoek commodo en incommodo. “De personen die voor of tegen deze vraag eenige verklaringen te doen hebben, zijn aanzocht zich op gestelden dag en uur [zondag 24 november], ten gemeentehuize aan te bieden”.

Proces verbaal volgde. “Heden den vier en twintigste November negentien honderd en een, ten elf uren voormiddag, Hebben wij Albert Lefebvre, burgemeester van Blaesvelt, bijgestaan door den heer Lodewijk Van Baelen, gemeente-secretaris alhier, en tengevolge van den oproep die wij aan het publiek gedaan hebben; bij proces-verbaal van afkondiging, gedaan en gearresteerd in het College van Burgemeester en Schepenen, op den tienden november laatstleden, en waarvan de afkondiging en aanplakking behoorlyk hebben plaats gehad, op het gemeentehuis alhier, geopend eene informatie van Commodo en In commodo omtrent de vraag van den heer P.J. Bernaerts, landbouwer, gehuisvest te Blaesvelt, ten einde gemachtigd te worden alhier eene kapel te mogen bouwen op het gedeelte gemeentegrond vormende het kruispunt der Krommestraat en Lange dreef, en van de Steenweg komende van de provinciale baan en de Heidestraat, goedgekeurd in zitting van den Gemeenteraad op 27 October 1901. En vervolgens tot de aanhorigheden overgaande en zich niemand aanbiedende om zich voor of tegen deze vraag eenige verklaringen te doen, en alzoo het twaalf uren 's middags was geworden, en er niemand gecompareerd was geworden, ...” was de kogel door ‘kapel’ te Blaasveld.

Met de goedkeuring door de Bestendige Deputatie van den provincialen Raad in zitting van 13 december 1901 was de laatste hindernis genomen en kon mijn overgrootvader P.J. Bernaerts de bouw van de kapel laten aanvatten. Zou het feit dat hij gemeenteraadslid en voorzitter van het armenbestuur was geholpen hebben bij de vlotte afwikkeling van zijn aanvraag?

Volgens K. De Decker² zou de kapel door Petrus Joannes Bernaerts ‘neergeprent’ zijn toen verschillende sterfgevallen kort na mekaar in de familie te betreuren waren. Uit dankbaarheid zou hij de kapel gebouwd hebben als de sterfgevallen ophielden. Bij nazicht van de familiegegevens komen er er geen abnormale overlijdens of andere feiten voor die de intentie tot het bouwen van de kapel motiveren. Wat kan dan wel de aanleiding geweest zijn?

Mogelijke verklaring: zijn diepgelovige overtuiging. Ook het feit dat de landbouw op het eind van de 19^e eeuw een zware crisis doormaakte, wat zelfs tot de oprichting van de Boerenbond leidde, heeft mogelijk een rol gespeeld. Maar wat me de voornaamste beweegreden lijkt is de algemeen opkomende verering tijdens die periode (en ook later) voor Onze Lieve Vrouw van Altijddurende (of Gedurige) Bijstand. Overal zowel in binnen- als in buitenland werden er parochiekerken (bv. Malle, Heist op den Berg, Hallaar, Haacht-Statie), kapellen (bv. Testelt) en broederschappen (bv. Antwerpen) ter hare ere opgericht, wandtapijten en afbeeldingen van haar opgehangen en aanbeden (bv. Loker OVI, Nieuwpoort WVI, Valkenburg NI, Beilstein D).



Onze Lieve Vrouw van Altijddurende Bijstand is de titel van een Byzantijnse icoon uit 1499 die zich na een bewogen geschiedenis sedert 1866 te Rome bevindt in de kerk van St. Alphonsus van Liguori, de hoofdkerk van de paters Redemptoristen. Deze paters Redemptoristen (Augustijnen) hebben vanaf 1889 die devotie gepropageerd en de icoon is het centrale cultusobject van die Mariaverering is geworden³ (er was bv. een novene voor verkering 9 zondagen voor het huwelijk en een gebed van verloofden⁴). In vele parochies gingen de paters de Heilige Missie prediken en dan werden er prentjes van deze icoon uitgedeeld.

De Decker vermeldt dat in 1914-18 de boeren uit de buurt er elke middag de Rozenkrans kwamen bidden en later ook elke zondag tijdens de meimaand. Zelf heb ik dat dikwijls meegemaakt. Gewoonlijk was Louis Verbruggen (‘Louis van Roctus’) de voorlezer, later mijn vader Jan Bernaerts. We probeerden achteraan op de zijbank te zitten, zodat we bij mooi weer zoveel mogelijk van de zon, wolken, wind en (vliegende) vogels konden genieten. Want veel beweging was er in de ‘heilige hoek’ niet. Ook in oktober werd het rozenhoedje gelezen. En bij speciale gelegenheden zoals na de priesterwijding in 1940 van nonkel Leonard Bernaerts⁵, later pastoor te Ruisbroek, of voor de uitzonderlijke komst van de processie naar deze verre uithoek, werd het kappelke versierd.

En dan verschijnt op 15/06/1997 in de Gazet van Antwerpen het bericht “Kappelletjes straks beschermd” te Willebroek. De Sint-Franciscuskapel in de Venusstraat⁶ en de kapel in de Heihoek gelegen te Blaasveld en bekend ten kadaster Willebroek, 4^e afdeling, Sectie B, 2^{de} blad 1^e deel zonder nummer (!).

De voordracht voor bescherming was inderdaad in 1995 bij het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, afdeling Monumenten en Landschappen, ingediend (dossier nr DA002104)⁷

² De Decker K., De Mariale Devotie te Willebroek, 1958, p.21.

³ <http://www.marys-touch.com/history/olhelp.htm> of nl.wikipedia.org/wiki/Onze-Lieve-Vrouw_van_Altijddurende_Bijstand of http://en.wikipedia.org/Our_Lady_of_Perpetual_Help

⁴ Uitgave van het Secretariaat van O.L. Vrouw v. Altijd. Bijstand te Nijmegen: eigen archief.

⁵ Aandenken aan zijn priesterwijding op 15/08/1940 met vermelding van O.L. Vrouw van altijddurende Bijstand.

⁶ Zie ook Vaertlinck, 2e jg. Nr. 4, 2007, p. 20-22.

⁷ Kopie in eigen archief.

Beschrijving uit het dossier: Ook “Kappelleke van de Heihoek” genoemd, gelegen inde bocht van de straat op het kruispunt met de Heidestraat. Uit dankbaarheid opgericht door petrus Bernaerts, en door een gevelsteen gedateerd. Rechthoekige bakstenen kapel met driezijdige sluiting onder leien zadeldak met klokketorentje, overhoekse baksteenfries. Rondbogige muuropeningen, vensters met ruitvormige metalen roedenverdeling.



De evaluatie luidde als volgt: De oprichting van een kapel door één persoon, familie of een buurt was eertijds een uiting van intense volksdevotie. Het volksgeloof richtte zich in gebed tot de patroonheilige voor het verkrijgen van een gunst of uit dankbaarheid, aan “wonderbaarlijk”gevonden beelden werden miraculeuze eigenschappen toegekend. Vaak werden kapellen gebouwd op het kruispunt van twee wegen, de vrij sobere O.-L.-Vrouwkapel werd in 1901 uit dankbaarheid gebouwd door de familie Bernaerts [vermoedelijk cfr De Decker] op de hoek van de Heihoek en de Heidestraat. De bakstenen kapel met driezijdige koorsluiting behoort tot de karakteristieke, eenvoudige wegkapellen die typisch zijn voor onze streken.

De kapel werd in 1998 effectief samen met de sint Franciscuskapel in de Venusstraat door de Vlaamse overheid beschermd wegens zijn historische en volkskundige waarde⁸, zodat de instandhoudings- en restauratiewerken subsidieerbaar zijn door die overheid. Voordien werd de O.L.Vrouwkapel door de familie Bernaerts onderhouden. Benieuwd of de overheid, nu de Bernaerts' en uit de Heihoek verdwenen zijn, in het onderhoud en de instandhouding van de kapel werkelijk gaat voorzien!



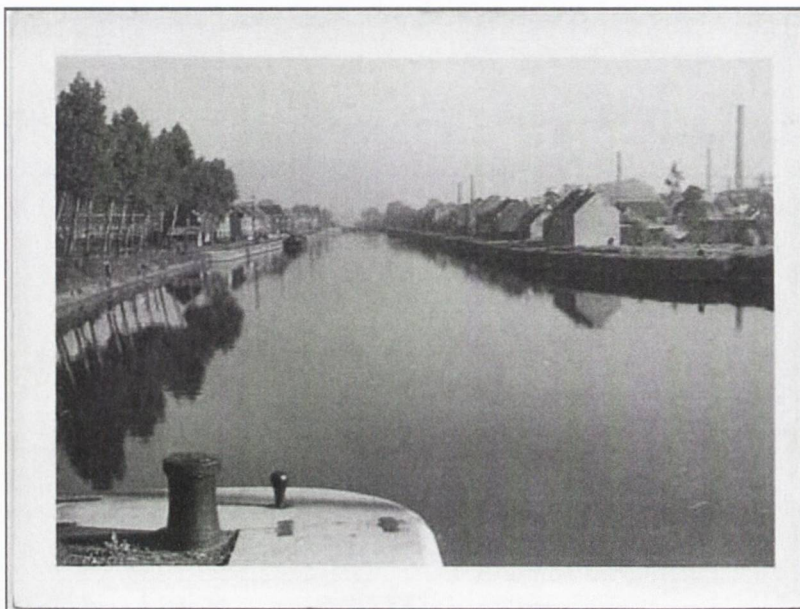
Schilderij met vrij geïnterpreteerde weergave van kapel O.L.Vrouw van Gedurige Bijstand en hoeve Bernaerts.

Leon Bernaerts

⁸ Mooie foto van de kapel te bekijken op <http://www.flickr.com/photos/erfgoed/2761203794/>

Beelden uit de oude doos

Beelden, alhoewel op een zonnige zorgeloze dag getrokken, uit een minder aangename periode in onze geschiedenis, waar de ouderen onder ons mogelijk nog een herinnering aan hebben, deze foto's werden niet bewerkt om de originele sfeer te bewaren. Ze dateren begin 1941, ze zijn dus een dikke 70 jaar oud. De maker van deze foto's is ons onbekend. Wel een pracht aan historische beelden.



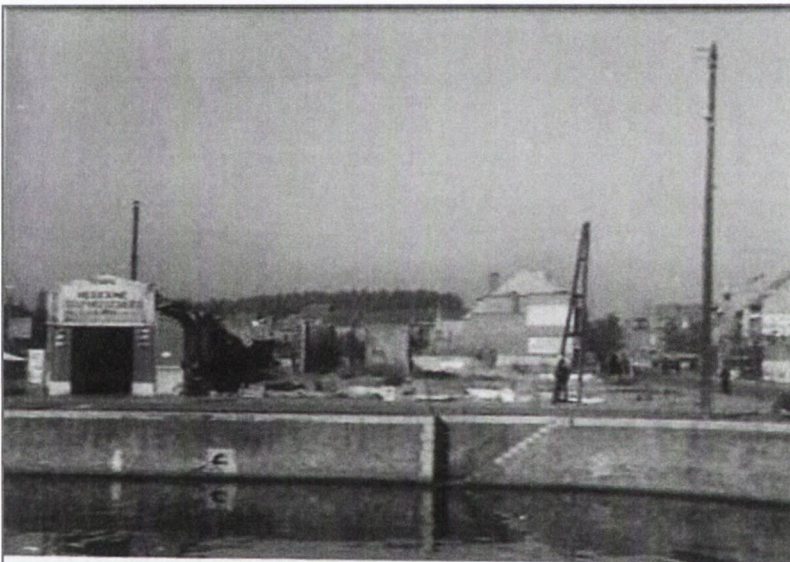
De West- en de Oostdijk
gezien vanaf het sas te
Willebroek, rechts op de
achtergrond de gebouwen en
schouwen van de Ets.L.De
Naeyer.
Het is onwaarschijnlijk hoe
kalm het is in de vaart



Een héél bijzonder beeld van
de Mechelse steenweg. Na de
brandstichting door de Duitse
troepen op 17 & 18 mei 1940,
was een groot deel van de
omgeving van de brug in puin
en as gelegd. We zien links de
gebouwen van de
papierfabriek en vaag de
contouren van de “Crêche”



Beeld van op de Westdijk richting brug. Zo te zien foto genomen juist voor de “Nief Root” . De Oostdijk staat er nog voor de vernieuwing van het Zeekanaal alles onder de sloophamer liet verdwijnen



De Dr. Persoonslaan gezien van op de Oostdijk ter hoogte van de opgeblazen brug . Het nog intacte gebouw is de wasserij Tempo, die nog vele jaren na de oorlog heeft kunnen doordraaien. Op de hoek zien we de verwoestingen door het opblazen van de brug.



Zicht van op het “ponton” Op de voorgrond de restanten van de vernietigde brug. In de verte zien we richting Tisselt (vaag) het sas van Willebroek. Rechts de Westdijk, met de verdwenen afgebrande woningen vanaf de brug tot aan de Floridastraat.

E.V.W. (bron foto's : internet)

HISTORISCH VERHAAL OVER DE OVERSTROMING VAN 12 MAART 1906

Een grote ramp, vooral voor Klein-Willebroek



Bij het hoogwatergetij van 12 maart 1906, omtrent 5 uur in de namiddag brak op het gehucht Klein-Willebroek, ten gevolge van het overvloedige water en een hevige Noord-westerwind de Rupeldijk door over een lengte van ruim 32 meter.

Met geweld stroomde het water over de landerijen en vernielde op zijn doortocht boomen en gewas.

Op weinige stonden liepen kelders en gelijkvloers onder van een groot aantal woningen van het gehucht Klein-Willebroeck en waren de bewoners verplicht met hunnen huisraad te vluchten; nabij den dijk, rechtover den doorbraak, stortte het werkhuis in van den timmerman Aug. Deweerdt en werd het houtmagazijn volkomen medegesleept.

Op een uur tijd stond de gansche vlakte tusschen Groot- en Klein-Willebroek overwaterd.

De landbouwer vluchtte met zijn vee, huisdieren en hoenders kwamen om. Alle verbinding langs de Provinciale baan van Groot- naar Klein-Willebroek en langs de steenweg op Ruysbroeck werd onderbroken, het water bereikte op sommige plaatsen een meter hoogte.

De gemeenteschool werd ondergespoeld en de leergangen onderbroken. Naar de kerk versperde het water den doorgang, zoodat de goddelijke diensten eveneens warden opgeschorst.



Rond 5^{1/2} ure begon het watertij te vallen en onmiddelijk daarop warden de eerste voorzorgsmaatregelen genome nom verdure onheilen te vermijden.

Het Schepencollegie had zich ter plaatse begeven en woonde de werkzaamheden bij. Door het pompierskorps geholpen en een zestigtal arbeiders der werkhuizen De Naeyer geholpen beijverde zich de bevolking van Klein-Willebroeck aan het versterken en verhoogen van den tusschendijk, gezegd zomerdijk van het Schoor – om te beletten dat bij een volgend hoogwatergetij, de waters verder over de gemeente stroomen.

Gansch den nacht door werd hier ieverig aan doorgewerkt en men gelukte er in de waters in hunne bedding te houden.

In haar vergadering besloot het ‘Polderbestuur’ de herstellingswerken onder eigen beheer uit te voeren en dezelve op Maandag 19 Maart aan te vangen. De kosten warden geschat op ongeveer 15.000 frank.

Middelerwijl werd er voortdurend gewerkt aan de versterking en de verhooging van de zomerdijk en aan den afloop der waters zooveel mogelijk te bespoedigen.

Dank aan de krachtadige maatregels door het ‘Polderbestuur’ genomen, was het water van 15 Maart af in zoo groote hoeveelheid in de rivier afgelopen dat op Zondag 18 Maart de kruin van de steenwegen zichtbaar werd.

Van dien dag ook kon men zich rekenschap geven van de schade door de overstroming aangericht.

Met den heer Aug. De Weerdt, wiens werkhuis was weggespoeld moest de heer Victor Scheltjens “zoutzieder” als het meest door de ramp geteisterd beschouwd worden. Deze

laatste beraamde zijne schade op ongeveer 13.000 fr. Bestaande in het verlies van eene groote hoeveelheid zout en beschadiging aan zijne werkhuizen veroorzaakt.

Bij den landbouwer was de schade insgelijks aanzienlijk, vernieling van den oogst, kosten van onderhoud der runddieren in stallen buiten de hoeve, schade aan de stallen, aan voeder en veldvruchten.

Buitendien leed de heer D. Lamot een merkelyk verlies door het bederf van een groote hoeveelheid mout in zijne brouwerij, een twintigtal werklieden bleven verschillende dagen werkeloos en meer dan zeventig huisgezinnen der geringe klas dienden schadeloos te worden gesteld.

Een hulpcomiteit, samengesteld uit vertegenwoordigers der verschillende politieke gezindheden, onder de bescherming der plaatselijke overheid met het doel aan de slachtoffers hulp te verstrekken kwam tot stand.

Er werd ook besloten, zoo voor Groot- als voor Klein-Willebroeck, onder de leden van het comiteit eene commissie aan te stellen gelast bij de beproefde inwoners het verlies te gaan vaststellen en de eerste dringende hulp te verleen.

Voor het gehucht Klein-Willebroeck warden hiertoe aangeduid de heeren Amedée Masquille, Jozef Saeren, Frans Thys, De Smedt Pet. En Coemans Jules; voor Willebroeck de heeren Victor Erix, Ed. De Heel en Frans De Boeck. Hierbij voegden zich later nog de heeren Louis De Boeck en Henri Van Bosch, G. De Goeyse en Fr. Willems, de beide eersten uitsluitend voor wat de opname betrefte van de schade door den landbouwer geleden, de twee laatsten voor wat de schade aanging aan de gebouwen aangericht. Deze beide afvaardigingen leverden bij het hulpcomiteit een verslag in over hunne werkzaamheden naat hetwelk de verdeeling der hulpgelden geregeld werd.

De som van fr. 4435,70 waarover het comiteit beschikte liet toe het meerendeel der slachtoffers ten volle schadeloos te stellen. Eenige, meer beproefden bekwamen eene gedeeltelijke schadeloosstelling.

Het hulpcomiteit besloot een liefdadigheidsfeest in te richten.

Het Comiteit vergaderde verschillende malen op het gemeentehuis onder het voorzitterschap van den heer Robert Peeters, Burgemeester, met de heeren Victor Erix en Petrus Peeters, ondervoorzitters, de heeren Ernest Mertens en Amedée Masquille als secretarissen en den heer August Emmers als schatbewaarder. Het telde een dertigtal leden. Inschrijvingslijsten en inkoopkaarten voor den kunstavond die voor 24 Maart belegd was warden in omloop gebracht.

Het feest ingericht door de Willebroecksche jeugd en de menschievende volksmaatschappijen der gemeente met de medewerking van verscheidene vreemde kunstenaars was buitengewoon wel gelukt.

Dinsdags na het feest, den 27 Maart om 8 ure s' avonds werd het Comiteit ten gemeentehuize bijeengeroepen tot het opmaken der rekening en het bespreken van de verdeeling der opgebrachte som tusschen de slachtoffers der ramp.

De heer Voorzitter bedankt op deze vergadering, in welgepaste woorden, de leden van het hulpcomiteit voor de eenparige en ieverige medewerking die zij verleend hebben tot het welgelukken der onderneming. Hij doet den schatbewaarder lezing geven van den uitslag der geldinzamelingen.

De totale ontvangsten, inschrijvingslijsten en verkoop van kaarten alsmede de opbrengst van eene afzonderlijke geldinzameling door het muziekkorps "Vooruit" belopen op fr. 3.520,35, de uitgaven slechts op fr. 8.465, zijnde het bedrag van enkele noodzakelijke onkosten voor het feest.

Vervolgens deelt de heer Voorzitter aan het Comiteit een schrijven mede van den heer Gouverneur der provincie, waarbij deze hooge ambtenaar het Comiteit eene som van 1.000 fr. Ter hand stelt van wege het provincial hulpcomiteit om te dienen tot onmiddellijke ondersteuning aan de huisgezinnen door de ramp beproefd.

Deze krachtige bijdrage wordt met geestdrift toegejuicht en het Comiteit stem teen adres van dankbetuiging aan het provincial hulpcomiteit.

Aan het Provinciaal hulpcomiteit werd daarna een volledig verslag ingezonden over de schade door de inwoners ondergaan, met opgave voor ieder afzonderlijk van den aard en het beloop van het verlies en van de verleende hulp.

Het Comiteit vroeg terzelfdertijd aan deze instelling de ontbrekende hulpgelden aan en aanzocht den heer Gouverneur, Voorzitter, voetstappen te willen aanwenden om den heer Victor Scheltjens, die belangloos zijn deel in het hulpfonds voor de geringen had afgestaan in zijne verliezen te vergoeden.

Een blijvend bewijs van al het goede door het hulpcomiteit verricht is wel de brief van dankbetuiging, ondertekend door al de ondersteunden, ten getale van 79, aan het hulpcomiteit toegericht.

Brief van dankbetuiging.

Aan de Heeren Voorzitter en Leden van het Hulpcomiteit voor de overstroonden, inwoners van Klein-Willebroeck.

Mijne Heeren,

De ondergetekenden, inwoners van Klein-Willebroeck rekenen het zich ten plichte U allen hunnen hartelijken dank toe te sturen voor de spoedige en milde hulp, welke zij door uwe goedgehartige tusschenkomst hebben genoten, als vergoeding voor de schade, welke zij door de laatste overstroming hebben geleden.

Deze dankbetuiging strect zich niet alleen tot U uit, Mijne Heeren, zij is ook gericht tot al diegenen die zoo bereidwillig hebben bijgedragen om in korten tijd, zulk belangrijk hulpfonds te verzamelen.

Dit strekt de Willebroeckse bevolking tot eer en bewijst dat men altijd op haar rekenen mag, wanneer het er op aankomt, goed te doen.

De ondergeteekenden durven U verzekeren, Mijne Heeren, dat zij nooit uwe edelmoedige handelwijze zullen vergeten, en zij bidden U, met hunne oprechte gevoelens van dank en erkentelijkheid, de uitdrukking hunner ware hoogachting te willen aanvaarden.

Bovengaand verhaal zal verder volledig worden met het verslag over de onderhandelingen van het plaatselijk- met het provincial hulpcomiteit.

Aldus gedaan te Willebroeck, den 10 April 1906.

Bij bevel,

De Secretaris,
E. Mertens

De Burgemeester,
Robert Peeters

WILLEBROEK – VROEGMARKT VOOR GROENTEN EN FRUIT.

De vroegmarkt, stilaan gegroeid en vlug verdwenen.

Het gemeentebestuur van Willebroek paste een strikt na te leven politiereglement toe.
Politiereglement op de vroegmarkt voor groenten en fruit.

Artikel 1.- De vroegmarkt voor de verkoop van verse groeten en fruit in 't groot aan de kleinhandelaars wordt gehouden op Maandag, Woensdag en Vrijdag, op de Veert en Oude Statieplein. De markten worden gehouden van 6 tot 8 uur 's morgens; zij zijn toegankelijk voor



De Veert, met het onvermijdelijke "Estaminet". Geen wonder dat de brouwerijen welig tierden in het Willebroekse. De man in het midden begeeft zich met pak en zak naar het nabijgelegen station.

voortbrengers en groothandelaars in verde groenten en fruit, die hun waren uitsluitend mogen verkopen aan gevestigde kleinhandelaars. Indien een der voorziene marktdagen op een wettige feestdag valt, wordt die dag geen markt gehouden.

Artikel 2.- De voortbrengers en groothandelaars, die een standplaats op de markt willen pachten, dienen zich daartoe te doen inschrijven op het politiecommissariaat.

Artikel 3.- De kleinhandelaars, die zich op de vroegmarkt wensen te bevoorraden, moeten vooreerst een "vergunning tot aankoop op de Vroegmarkt" afhalen op het politiecommissariaat, voorzien van een bewijs van inschrijving in het handelsregister OFWEL van een getuigschrift, afgeleverd door de Burgemeester of zijn afgevaardigde van hun woonplaats waaruit blijkt dat zij werkelijk een gevestigde handel in groenten en fruit uitbaten.

Artikel 4.- Het is verboden : 1° een standplaats op de markt in te nemen of er daden van verkoop te stellen zonder voorafgaande inschrijving op het politiecommissariaat;
2° aankopen te doen zonder voorzien te zijn van een "Vergunning tot aankoop op de Vroegmarkt".



Statieplein

(Ed. A. Emmers)



Ingang der gemeente met 'statieplein'

(Ed. A. Emmers)

Artikel 5.- Alle daden van aankoop of verkoop, buiten de markt of voor en na de markturen, zijn verboden.

Artikel 6.- Het begin en einde der markt wordt aangekondigd met een belsignaal. Buiten deze tijdruimte is het de kopers verboden op de eigenlijke markt of tussen de standplaatsen te komen.

Artikel 7.- De verkopers zullen slechts één uur vóór de aanvang der markt hun waren mogen uitstallen. Eén uur na de afloop der markt mogen geen voertuigen, koopwaren, noch andere hoegenaamde voorwerpen, meer op de markt blijven staan.

Artikel 8.- De verkopers met standplaats tegen de huizenrijen moeten vrije doorgang verlenen tot winkelhuizen en herbergen; de ingangen der huizen dienen vrijgelaten.

Artikel 9.- De orde op de markten mag nietgestoord worden. De verkopers en kopers dienen de regelen der welvoeglijkheid of zedelijkheid in acht te nemen.

Artikel 10.- Kopers en verkopers dienen zich te gedragen naar de onderrichtingen van de politie wat betreft het plaatsen, opstellen en opruimen der waren en het verwijderen van afval, lossen en laden, verkeer en parkeren van voertuigen.

Artikel 11.- De standplaatsen op de markt worden verkaveld in regelmatige panden van 2 m., 4 m., 6 m., enz. Steeds in veelvouden van twee meters voorgevel; diepte 2 meters.

Het College van Burgemeester en Schepenen zal ten allen tijde de plaatsen mogen veranderen, verminderen of wijzigen, naar gelang de omstandigheden. In geval het aantal plaatsen dient verminderd of gewijzigd, zullen de verkopers, wier plaats verdwijnt of verandert, voorrang hebben tot het bekomen van een andere openstaande plaats, met dien verstande dat zij, die het langst een plaats innamen, in volgorde zullen mogen kiezen tussen de openstaande plaatsen, mits voorbehoud van het College.

Het besluit tot wijziging of afschaffing der plaatsen zal door de politie aan de belanghebbende bekend gemaakt worden. In geval zich een vermindering of wijziging van plaatsen voordoet, zal de verkoper, onder geen voorwendsel een schadevergoeding van de gemeente kunnen eisen. De kramers kunnen eveneens geen vergoeding vragen indien bij gelegenheid van kermissen of andere feesten over hun vaste standplaats wordt beschikt.

Artikel 12.- Bij inschrijving op de markt zal aan iedere inschrijver een vergunning afgeleverd worden tegen betaling van vijf frank om de bestuurskosten te dekken. Deze vergunning dient als bewijs van inschrijving. De voorpagina vermeldt: naam en voornamen van de houder, plaats en datum van geboorte, beroep, woonplaats, volgnummer, datum van inschrijving, ligging der standplaats.

Elk jaar, gedurende de maand Januari, moet de inschrijving vernieuwd worden, zoniet worden kramers van de hun bij artikel 11 toegekende rechten vervallen verklaard.

Artikel 13.- De politieagenten gelast met de ontvangdienst, zullen steeds dragger zijn van het taksreglement op de marktrechten. Het is hun verboden een hoger recht te ontvangen dan door de tarief voorzien.

Artikel 14.- De standplaatsen worden verpacht voor een termijn van één maand, aanvang nemend met de eerste marktdag der maand.

De politieagenten, gelast met de ontvangdienst, halen de marktvergunningen af bij de kramers op de laatste marktdag der afgelopen maand, samen met het bedrag der marktrechten voor de volgende maand.

De vergunningen worden, met de er op geplakte zegels, terug overhandigd op de eerstvolgende marktdag.

Door de voorafgaandelijke betaling der marktrechten hebben betrokken kramers het recht om gedurende gans de maand de op de vergunning aangeduide standplaats te bezetten. Zij mogen in geen geval dit recht aan derden afstaan.

Openstaande standplaatsen kunnen verpacht worden voor één enkele dag aan losse kramers. Deze kramers kunnen echter geen recht doen gelden op de ingenomen plaats, wat betreft de volgende marktdagen.

Artikel 15.- Bij niet voorafgaandelijke betaling der marktrechten wordt het betrokken pand als openstaande beschouwd, na verwittiging van betrokken kramer.

Artikel 16.- De “Vergunning tot aankoop op de Vroegmarkt” wordt aan de kleinhandelaars in groenten en fruit afgeleverd, tegen betaling van vijf frank om de bestuursonkosten te dekken. Deze vergunning is strict persoonlijk en mag niet aan derden overhandigd worden.

Artikel 17.- Alle reclamen die niet onder toepassing vallen van huidig reglement, nieuwe voorstellen enz. Zullen schriftelijk gericht worden aan het College van Burgemeester en Schepenen, dat over die gevallen beslist.

Eventueel kan advies ingewonnen worden bij een marktcommissie, samengesteld uit zes leden: de Burgemeester of zijn afgevaardigde, de Schepenen van Financiën, de Gemeentesecretaris, de Politiecommissaris en twee afgevaardigden der marktkramers.

Artikel 18.- Alle overtredingen op dit reglement zullen met straffen van enkele politie beteugeld worden.

Buitendien zal het College van Burgemeester en Schepenen de overtreders gedurende een termijn van acht dagen tot zes maanden de toegang op de markt mogen weigeren.

Artikel 19.- Afschriften van deze verordening zullen gezonden worden aan de Bestendige Deputatie van de Provinciale Raad, aan de Griffier der Rechtbank van Eerste Aanleg en aan de Griffier van het Vredegerecht.

Artikel 20.- Het tegenwoordig reglement zal uitvoerbaar zijn vijf dagen na de afkondiging.

Goegekeurd door de Gemeenteraad in zitting van 9-6-1950.

(Uit Gemeentelijk Archief van Willebroek)

Gary Mantiërs en Gust Van Auwenis



Wij willen mee met de moderne tijd

DE WILLEBROEKSE WIJK- EN GEMEENTEKERMISSEN

ALGEMEEN OVERZICHT

De wijkkermissen waren vooral vóór de Tweede Wereldoorlog populair in onze gemeente. Ook na Tweede Wereldoorlog leverde het College van Burgemeester en Schepenen een toelating af voor de volgende aanvragen :

WIJKKERMISSEN

In de :

Appeldonkstraat : 2de week van april

Klein-Willebroek : laatste week van april en 3de week van September

Overwinningsstraat : laatste week van mei

Veert : 1ste week van juni

Breendonkstraat : 2de week van juni

Tuinwijk : laatste week van juni

Statiestraat : 1ste week van juli

Heindonksesteenweg : 2de week van juli

Dendermondsesteenweg : 3de week van juli

Molenstraat : 2de week van september

GEMEENTEKERMISSEN

Half-vastenfoor : 3de week van maart

Augustus-foor : 1ste week van augustus

Jaarmarktfoor : laatste week van oktober

Toch willen wij u volgende reactivatie van een Willebroekenaar in een vrij tribune in een lokale krant niet onthouden ...

De lente heeft zopas haar intrede gedaan en het begin der Willebroekse wijkkermissen is dan ook aangebroken. Verleden jaar kregen wij reeds heel wat te zien tijdens die kermisjes, waarin de doorsnee Willebroekenaar, in het bijzonder de oudere van jaren hun hartje eens duchtig ophaalde in leute en plezier.

Het eeuwige kaartapijt werd opzij geschoven, de stoelen verhuisden onder de tafel, de bij deze gelegenheid gehuurde pick-up ving aan met een walske en vele oude benen werden weerom zwak en lenig.

De jongeren noemen die gebeurtenisjes “ouwe mensen” kermisjes, waarin wel enige waarheid schuilt.

Doch dit doet niets ter zake.

Zo'n wijkkermis is en blijft een plezierige verandering in het zo entonige dagelijkse leven. Dan kan men eens waarlijk alle leed en zorgen van de schouders schudden en alles vergeten in een zwierige wals, om zich daarna te verfrissen met een Willebroekse pot bier.

Date r tijdens zulke dagen meer bier gedronken wordt dan op andere zondagen, zal eenieder best begrijpen en diegene die ons Willebroeks bier naar waarde hebben weten te schatten zullen daartegen niet in beroep gaan.

Zo sprak men vóór de oorlog '40-45 meer over de "ZANGHERBERGEN" en werd er ook een taks geheven op deze zangherbergen.

GEMEENTE WILLEBROEK

Taks op de zangherbergen – dienstjaar 1937

Kohier van invordering der belasting op de zangherbergen, welke de gemeente Willebroek gemachtigd is te heffen, overeenkomstig het reglement d.d. 19-12-1935, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 8 februari 1936, voor een termijn van drie jaar, van 1 januari 1936 tot 31 december 1938.

Art.	Naam en voornaam	Adres	BEDRAG TAKS	Aanmerkingen
1	Aerts Eduard	IJzerenwegstraat 21	200.--	pick-up
2	Aerts Eduard	Jozef Wautersstraat 103	200.--	pick-up
3	Baecken Joseph	A. Van Landeghemstr. 70	120.--	radio
4	Bute Clothilde	Statieplein 19	200.--	pick-up
5	De Boeck Joseph	Appeldonkstraat 184	350.--	piano
6	De Boeck Louis	Jozef Wautersstraat 1	200.--	pick-up
7	De Borger Jules	A. Van Landeghemplein 7	120.--	radio
8	De Laet Jan	Nieuwstraat 9	200.--	pick-up
9	De Maeseneer Petrus	Westdijk 55	350.--	piano
10	De Maeyer Henri	Overwinningsstraat 169	200.--	pick-up
11	De Maeyer Jozef	A. Van Landeghemstr 169	120.--	radio
12	De Wit Leon	E. Anseelestraat 106	200.--	pick-up
13	Foqué Alfons	Boomsche steenweg 7	200.--	pick-up
14	Goovaerts Martin	E. Anseelestraat 102	200.--	pick-up
15	Jacobs Alfons	Dendermondseseenweg 35	200.--	pick-up
16	Lamberechts Paul	E. Anseelestraat 80	200.--	pick-up
17	Peeters J. Florent	Boomsche steenweg 33	200.--	pick-up
18	Pepermans Adolf	A. Van Landeghemplein 10	350.--	piano
19	Pepermans Frans	Oude Dendermondschestr 32	200.--	pick-up
20	Pepermans Jan	Oude Dendermondschestr 40	200.--	pick-up
21	Roelants Florent	E. Van der Veldestraat 101	200.--	pick-up
22	Roelants Theodoor	Statieplein 4	200.--	pick-up
23	Sinonquel Pierre	A. Van Landeghemplein	200.--	pick-up
24	Smets Jan	Heindonksche Stw. 106	200.--	pick-up
25	Steenacker Alfons	Sasplein 13	120.--	radio
26	S.M. Vooruit	Ouden Bruul 19, Mechelen	350.--	piano
Totaal van blad 1 :			5.480.--	
27	S.M. Vooruit	Ouden Bruul 19, Mechelen	200.--	pick-up
28	Mertens Joseph	Oude Dendermondschestr 54	200.--	pick-up
29	Michiels E.	Dr. Persoonslaan 16	120.--	radio
30	Tierens Celest	Kloosterstraat 31	200.--	pick-up
31	Van Campen Jan	. Van der Veldestr. 78	200.--	pick-up
32	Van Campenhout Henri	Oude Dendermondschestr 116	120.--	radio

33	Van de Plas Vital	Dr. Persoonslaan 2	350,--	piano
34	Van de Rijck Jules	Statiestraat 34	200,--	pick-up
35	Van Lombergen Leonard	G. Gezellestraat 54	200,--	pick-up
36	Van Mol Albert	Mechelsche steenweg 31	350,--	piano
37	Van Neck Jozef	Oude Dendermondschestr 34	350,--	piano
38	Van Neck Louis	Heindonkschestwg. 181	200,--	pick-up
39	Van Reck Louis	Overwinningsstraat 26	350,--	piano
40	Van Roy Frans	Dr. Persoonslaan	120,--	radio
41	Van Steen Frans	verwinningsstraat 108	200,--	pick-up
42	Verbergt Emiel	J. Wautersstraat 121	200,--	pick-up
43	Vercammen Frans	Groene Laan 1	120,--	radio
44	Vermeiren Jan	E. Vanderveldestr. 119	200,--	pick-up
45	Verstrepen Willem	Statieplein 5	200,--	pick-up
46	Vleminckx Isidoor	Mechelsche Steenweg 1	350,--	piano
47	Wautyers – Wwe Fr.	Kerkstraat 35	200,--	pick-up

Totaal blad 2 : 4.630,--
Totaal blad 1 : 5.480,--

Algemeen

TOTAAL :

Aldus opgemaakt en gesloten ter somme van 10.110.-- Fr.

--- TIEN DUIZEND HONDERD EN TIEN Frank ---

10.110,-- Fr.

door het College van Burgemeester en Schepenen, in zitting van ~~April 1997~~ 4 Mei 1997.

Bij bevel:

De Secretaris,

De Burgemeester,



Door Gary Mantiens en Gust Van

Auwenis

Raadpleging van de archieven in de gemeente Willebroek

Algemene regeling geldt als volgt : (Niet tijdens de maanden juli en augustus alsook niet op feestdagen)

Archief Vaertlinck : Centrum Jan Van Winghe, Capt. Trippstraat 33, 2830 Willebroek
– lokaal 28 :

2^{de} en 4^{de} zaterdag van de maand van 9.00 tot 12.00 uur of na afspraak. E-mail :
rene.pattyn@telenet.be – website : www.vaertlinck.be

Archief gemeentelijke bibliotheek : Schoolweg 1A, 2830 Willebroek

Dinsdagnamiddag van 14.00 tot 16.00 uur – Aanvragen in de bibliotheek. Tel 03/886 55 22 of
willebroek@bibliotheek.be

Gemeentelijk archief (Gemeentehuis), A. Van Landeghemstraat 99, 2830 Willebroek

Donderdagvoormiddag van 9.00 tot 12.00 uur, enkel na afspraak. Tel 0800 9 2830

ONDERZOEK NAAR LINK TUSSEN WILLEBROEK EN INDIANAPOLIS DOOR LEZERS TOT HET EINDE GEBRACHT.

Onze Heemkundige kring Vaertlinck vzw was met enkele geïnteresseerde personen werk aan het leveren ten einde op te zoeken waar de link ergens te ontcijferen viel tussen Willebroek en Indianapolis en dit in gevolge een foto uit 1926 die Willebroekse kinderen naar Indianapolis (Amerika) stuurden. Wij hadden in ons tijdschrift een zoekactie gestart.

Het resultaat liet niet lang op zich wachten.

Ons bestuurslid Eric Van Winghe kreeg bij toeval een foto in handen van Mevrouw Huysmans.

Op onderstaande foto merkt men enkele schoolkinderen van Willebroek die een boodschap richtten aan de kinderen van Indianapolis.

Wij hadden reeds een foto gepubliceerd in een vorig nummer van ons tijdschrift Vaertlinck.



Het was niet alleen belangrijk waar die foto was genomen. Het was de boodschap die ze droegen.

De tekst die op hun doek voor kwam luidde : "To the Americans! After struggle for Right at Work! To the pupils of Indianapolis – The children of Willebroek.

Wellicht moet er in Amerika iets aan de hand zijn geweest waarom die kinderen de foto hebben verstuurd.

Naar de oorzaak hebben we het raden.

De dochter van Eric (Ymke) woonde jarenlang in Indianapolis met haar man. Ymke publiceerde de bewuste foto met de daarbij horende tekst inde “Gazette van Detroit”, dit is een krant voor Vlaamse uitwijkelingen in de Verenigde Staten en Canada.



Via het vele opzoekingswerk via internet, heft E. Van Winghe een soortgelijke foto ontdekt uit het hetzelfde jaar en met een identieke boodschap als de kinderen uit Willebroek maar nu met kinderen uit Hombeek.

De aldaar in Hombeek werkende heemkundige kring heeft eveneens alles in het werk gesteld om de antwoorden te vinden.

Wellicht is er in Indianapolis rond die tijd iets gebeurd dat z over reikte dat onze Vlaamse schoolkinderen beroerde.

Eric Van Winghe is er voor 99 % zeker van, dat de foto die kinderen weergaf van de meisjesschool in de Kerkstraat te Willebroek.

Nu schijnt het mysterie opgelost te zijn .

Naar aanleiding van het artikel in ‘Gazet van Antwerpen’ op 5 mei kreeg men een positieve reactie.

Nog dezelfde avond werd een gelijksoortige foto uit Battel gevonden en een dag later wisten wij dat Mevrouw Huysmans uit Tisselt ook eenzelfde foto bezat. Haar moeder was toen 12 jaar en de foto werd niet genomen in 1926 maar in 1916.

Vervolgens werd er ook identieke foto’s aangetroffen in Oostende en Limburg.

Uit alles blijkt dat alles draait om het bedreigde Vlaanderen dat in 1914 door hongersnood begreigd werd en ingesloten zat tussen de Duitse legers enerzijds en de Briste blokkades anderzijds.

Ondernemer Emile Francqui (tevens Belgisch diplomaat) stond aan de leiding van Generale Maatschappij van België. Het was hij die vroeg aan zijn Amerikaanse vriende Herbert Hoover (latere president van de Verenigde Staten om de gunst om een humanitaire hulpoperatie op te zetten en dit voet het kleine België dat toen enkel kon rekenen op import voor 80 % van zijn voedselvoorziening.

Bijna alle steden van Amerika deden mee. Zowel de Rockefeller Foundation als de damesclubs van Boston.

12 miljoen dollar werd opgehaald waarmee voedsel werd aangekocht en per boot werd verstuurd naar België

Als bedanking zonden de schoolkinderen een foto van henzelf naar de Amerikaanse kinderen.

Eric an Winghe stelt zich nog steeds de vraag : naar wie zijn die foto’s opgestuurd.

Vaertlinck blijft niet rusten en zoekt nu verder in oude exemplaren van kranten en notulen van de Willebroekse gemeentereaden.

Tot slot doen wij oproep aan alle lezers die uitsluitsel kunnen geven over de plaats waar de foto is genomen.

Zie ook : Gazet van Antwerpen d.d. 5 & 6 mei 2012.

Verslag Jan Boey



Gust Van Auwenis

De Kerk op den Rijweg

De secretaris kwam zeggen:

Monseigneur, 't is de afvaardiging vrouwen van den Rijweg.

Laat ze binnen... antwoordde de Bisschop.

En ze kwamen binnen.

'n Dozijn, uit de werkende klas en uit den middenstand..., vrouwen en dochters van kleine boerkens, van werklieden uit de papierfabriek, uit de ijzergieterij, uit de cokesfabriek.

De voorste nam het woord:

Ziet ge, Monseigneur, we zouden gaarne 'n kerk willen hebben op den Rijweg. We wonen 'n dik half uur van Briendonk.

'n drie kwartierkens van Wildebroek. Voor den catechismus van onze kinderen, voor de begrafenissen, voor het mishooren en communiceren op Zondag, bij 'nen trouw of 'nen doop, is het heel wat gezegd. We hebben dan ook 'n comiteit samengesteld, geld bijeengeraapt, grond gekocht, en d'er zijn tien duizend frank om te beginnen... Voor de rest betrouwen we op God en op U, Monseigneur.

*

Ze had het ferm afgelapt, simpel maar goed.

De Bisschop bezag haar een minuut of twee, en ook de andere vrouwen. Opeens zei hij:

“Zijn er geen mannen op de Rijweg?”

“Jawel, Monseigneur.”

“Waarom zijn ze niet gekomen?”

“Och... in de week moeten ze werken... Enne, Monseigneur, ge kent de mannen: ze zijn eigenlijk niet slecht, maar z'hebben schrik.

Ik zou juist willen dat ze durven!... Ik zal hun geen priester geven, als ze hun onverschillige en misprijzende houding tegenover den pastoor niet laten varen... Een priester is geen weeldeartikel, de menschen moeten er van profiteeren.

Monseigneur, op den Rijweg is anders werk genoeg voor een pastoor.

Belooft ge dat, op den dag dat de eerste steen gelegd wordt de meeste mannen van den Rijweg zullen tegenwoordig zijn?

We beloven het.

In orde!... Ik zal komen.

*

De heele Rijweg was bevlagd en met groen versierd.

Heel den omtrek was daar, 'n tweehonderd mannen stonden rond den Bisschop geschaard.

De nam het woord: “Vrienden, ik begrijp het dat ge een kerk wilt. Zonder godsdienst zijn de menschen, bijzonder de brave menschen, de ongelukkigste van alle schepselen. De godsdienst geeft kracht en hoop. Ik leg den eersten steen van uw kerk, opdat ge zoudt sterk zijn in de bekoringen van den tegenslag... opdat ge zoudt weten dat uw eigenlijk vaderland niet hier beneden is, maar daarboven, dat in ons een onsterfelijke ziel leeft en dat wij deze ziel moeten zalig maken.

We gaan dus allemaal gelijk werken om uw kerk gebouwd te krijgen... Maar... eerst moet ik u een vraag stellen... Belooft ge, dat ge van deze kerk zult gebruik maken...?”

*

Als een kreet galmde het antwoord: Ja!

...En dat g'er niet alleen zult komen voor huwelijk of begrafenis, maar ook elken Zondag?

“Ja, Monseigneur.”

Belooft ge, dat ge menschen van goeden wil zult zijn?

“Ja, Monseigneur.”

Dan, in naam van den almachtigen God en tot Zijn meerdere glorie... leg ik dezen eersten steen van de kerk die ge voor u wilt hebben... Ge zult er naar toe komen... Ge zult er uw kinderen naar meebrengen,... ge zult ze beschouwen als een eersten thuis... En als ge in moeilijkheden zit, zult g'er de noodige kracht komen opdoen bij O.-L.-Heer, den vriend van de kleinen en van de nederigen.

*

Dan nam de Bisschop het truweel en sloeg er drie keer mee op den dikken kareelsteen, wenkte den man die dichtst bij hem stond en gaf hem het truweel.

De vent klopte er mee op den steen.

En na dezen, kwamen al de mannen van den Rijweg en klopten op den steen.

Ik zag het van verre af en men dacht dat ik de woorden van O.-L.-Heer hoorde: “Gij zijt Petrus, dat is steenrots, en op deze steenrots zal ik mijne Kerk bouwen”.

Naar P.E.

F.G

Uit: *Onze plicht* van zondag 26 november 1935. Dit artikeltje werd ons bezorgd door Paul Cools

GEMEENTELIJKE SPOTNAMEN en hun ONTSTAAN

Spotnamen, spotverhalen, domme gezegden en geestigheden hebben altijd bij de mensen in een hoge gunst gestaan. De mens heeft steeds heel gaarne met zijn nabuur gespot! Zulks was reeds het geval in de oudheid en tijdens de middeleeuwen en later ging het er al even erg aan toe. De naijver en afgunst die onze gemeenten bezielde was misschien wel de hoofdoorzaak van de gegeven spotnamen.

Een tweede reden waaraan het ontstaan van spotnamen te wijten is, was de afzondering van de verschillende plattelandsdorpen.

Er was gebrek aan gemeenschapswegen en er waren ook geen verkeersmiddelen. Onze voorouders bleven steeds binnen de perken van hun eigen gemeente en ze kwamen zelden of nooit in contact met de bewoners van andere dorpen, zodat ze mekaar voor vreemdelingen aanzagen.

Dit alles gaf aanleiding tot wederzijds wantrouwen en onderlinge vijandschap. Om met de bewoners van de nabijgelegen dorpen te schimpen, nam men alles te baat.

De kleinste gebeurtenis, het minste feit, werd verdraaid, vergroot en rondgebauid.

Deze feiten lagen dan meestal aan de basis van de spotnaam. Onze voorouders waren beslist niet kieskeurig met het kiezen van hun namen.

Sommige schimpnamen waren wel wat plat en realistisch.

Eens de spotnaam in voege, werd deze dan overgeleverd van geslacht tot geslacht.

Tussen haakjes aanduiding van de provincie.

Onder de link schuilt het ontstaan van de spotnaam.

R

Ramsdonk (B.): opgeslagen broeken

Ramsel (A.): poleerddabbers

Ravels (A.): pieren

Rekem (L.): gekken

Relegem (B.): groenvinken

Ressegem: lompe boeren van Ressegem

Retie (A.): kortoren, klaplopers.

Riemst (L.): éénwinters (= éénjarig kalf), koeien, lepkens, loerjagers

Rijkevorsel (A.): papboeren, kleidabbers.

Roeselare (W.): sulferdoppers, vechters

Rollegem (W.): bot Rollegem.

Rossem (Wolverlem) (B.): bosuilen

Ruisbroek (A.): kaballen. (Oude versleten paarden)

Rumst (A.): lazaruskens (vereniging H. Lazarus)

Rupelmonde (O.): muggenblussers

S

Schaarbeek (B.): ezels

Schaffen: koeistetten (koeienstaarten)

Scheldewindeke (O.): platte beurzen

Schellebelle (O.): maantjes (Reus heette maantje)

Schendelbeke (O.): jeneverdrinkers

Scherpenheuvel (B.): krabauwen (vechtersbazen), aarskatten,

Schilde (A.): rakkers, Schoonbeek: pettemboeren.

Sinaai (O.): schinkeleters

Sint-Agatha-Berchem (B.): lastigen.

Sint-Agatha-Rode (B.): padden

Sint-Amands (A.): kipkap
 Sint-Antonius (Brecht) (A.): verkenkopen, rakkers, houtmaaiers
 Sint-Denijs-Westrem (O.): sint-Denijsers
 Sint-Eloois-Winkel (W.): rijstkakkers
 Sint-Genesius-Rode (B.): bezembinders
 Sint-Gillis (B.): kolenkappers
 Sint-Gillis (O.): sprinters
 Sint-Gillis-Waas (O.): eiertrappers .
 Sint-Job-in-'t-Goor (A.): bosuilen
 Sint-Kattelijne-Waver (A.): (onversaagde Jan) kadodders
 Sint-Kwintens-Lennik: windheren, strobranders
 Sint-Kruis-Winkel (O.): savooistekken
 Sint-Kwintens-Lennik (B.): strobranders
 Sint-Lennaarts (A.): leempikkers, kleipikkers
 Sint-Lievens-Houtem (O): broekwassers.
 Sint-martens-Lennik (B): boeren
 Sint-Niklaas (O.): rapenbraders, oliezers, blauwselmannen
 Sint-Pieters-Lille (A.): krawaten.
 Sint-Truiden (L.): kiekeneters, bink
 Stabroek (A.): ajuintrappers.
 Steenhuffel (B.): klotboeren.
 Steenokkerzeel (B.): kaasboeren.
 Steendorp (O): mosterdpotten.
 Stekene (O.): blauwbuiken, vechters, baanstropers
 Stokkem (L.): mandenmakers
 Strijtem (B.): waterdrinkers

T

Temse (O.): azijnzers ,tuyschers.
 Terafene (B.): Turken, zotten
 Terhagen (A.): rotte-hondenvreters
 Terheiden (A): torenboeren.
 Temat (B.):kalen ,zomerheren, Stom Loummek, zot Wammek, kaal Temat, 3 parochies van den hond zijn gat
 Tiel (W.): lijnwadeniers.
 Tienen (B.): boterpotten, , kwèkers. verkenblussers .
 Tisselt (A.): lijkenpikkers
 Tollembeek (B.): hanezoekers .
 Tongeren (L.): mussen, trullen (= ovaalvormige tarwekoekjes), trullebakkers, vlaaieters, vlaaischijters.
 Tremelo (B.): zandstuivers, messentrekkers,messen-vechters, kiekenfretters.
 Turnhout (A.): binken , muggenblussers

U

Ukkel (B.): rattenfretters
 Ulbeek (L.): loerjagers

V

Vaalbeek (B.): broodfretters
 Veldwezelt (L.): wortelzekskes, verkens

Verrebroek (O.): filippen, kerkschijters.
Veurne (W.): Veurnse slapers, keikoppen
Vilvoorde (B.): pjeierefretters
Vlezenbeek (B.): kersenboeren
Vlijtingen (A.): witte kamezollen
Vlimmeren (A.): peggers
Voorde (O.): jeneverdrinkers, puitrijders
Voormezele (W.): paptelen
Vorst (A.): pootzakken .
Vorst (B.): hondenfretters
Vosselaar (A.): messenstekers .
Vrasene (O.): bulten
Vroenhoven: sokkeleire

W

Waanrode (B.): torendraaiers.
Waarschoot (O.): brouwers (koeksoort), geitenpoepers
Waasmunster (O.): hespeneters
Wambeek (.): klaverboeren.
Wannegem-Lede (O.): kludde met zijn bellen
Waregem (W.): gèsloeties.
Weelde (A.) (zie Poppel)
Weert (A.): slijkneuzen, rogstekkers, heksen.
Wellen (L.): bokkenrijders.
Wenduine (W.): ezels
Wervik (W.): slapers.
Westerlo (A.): kale heren
Westmeerbeek (A.): karleespoorders.
Westrem (O.): ophangers
Westvleteren (W.): kersemoeseters
Westerlo (A.): flierefluiters.
Wetteren (O.): mosselmans, haringfretters
Wichelen (O.): schooiers.
Wiekevorst (A.): kickenpoten
Wieze (O.): zotten, vliegeneters
Wijnegem (A.): "aambrasmakers" (twisters)
Willebroek (A.): waterratten, lijkenpikkers, vaartkapoenen.
Wilrijk (A.): geitekoppen.
Wintam (A.): kazakken ..

Wingene (W.): gouden ring
Wondelgem (O.): kerremelkzekers
Wulveringen (W.): zottekot
Wuustwezel (A.): hörten (= moeszeikers) .

Z

Zandhoven (A.): mastentoppen.
Zandvliet (A.): kieviten .
Zele (O.): kloddezak.
Zellik (B.): onstuimigen
Zelzate (O.): beseboten, polkaheren
Zemse-Laar (B.): honden

Zevergem (O.): tsuurkenszuipers (= halve pintjes), appelmoesfretters
Zichem (B.): heren (de heren van Zichem)
Zichen-Zussen-Bolder (L.): schildpadden
Zingem (O.): wannemakers
Zoerle-Parwijs (A.): heksen
Zoersel (A.): houtdraaiers .
Zonhoven (L.): zon
Zottegem (O.): mergelspensen, zotten, stoofmakers, beslagmakers, theezeikers, schoenmakers.
Zoutleeuw (B.): waterratten
Zuienkerke (W.): vlasbinders
Zutendaal (L.): (zoet)
Zwevezele (W.): paptelen
Zwijndrecht (A.): machuten.

Door: "Rene Pattyn" <rene.pattyn@telenet.be>
Onderwerp: FW: Gemeentelijke spotnamen en hun ontstaan
Datum: vrijdag 24 juni 2011 12:05



Modern vervoer

GEMEENTE WILLEBROEK

BOERENWACHT

De heer Kreiskommandant liet ons bij rondzendschrijven N° 82, van 17-7-1943,

Het volgende weten :

Betreft : Bescherming van den Oogst tegen sabotage.

In den laatsten tijd zijn de velddiefstallen en sabotagedaden op velden en landbouwgebouwen zeer toegenomen. Het verzekeren van de voeding wordt daardoor ernstig in gevaar gebracht. Tot het beschermen van den oogst van den inlandschen landbouw wordt daarom het volgende verordend :

Op grond van § 5 der Verordening tot het beschermen van den binnenlandschen vrede en der bezettingsmacht – verordeningsblad van den Mil. Bev. in België en Noord-Frankrijk, 101, uitgegeven op 28-4-43 --- geef ik opdracht aan alle burgemeesters in het arrondissement , alle van 20 tot 60 jaar oude mannelijke inwoners tot den dienst der boerenwacht op te reopen tot het bewaken van velden en dorpen. Deze verordening blijft van kracht tot het einde van den koren- en peulvruchtenoogst.

De uitvoering van den dienst regelt de Burgemeester in samenwerking met den plaatselijken leider der Boerenwacht. De Burgemeester moet in dringende uitzonderingsgevallen op eigen verantwoording vrijstelling van deze verplichting geven. Alle personen die zonder dringende redenen weigeren gevolg te geven aan de opeisning tot den waakdienst of in dezen dienst nalatig zijn, moeten mij oogenblikkelijk gemeld worden. Het recht tot straffen in deze gevallen blijft mij voorbehouden. Tot het vermijden van twijfel, wijs ik er op, dat wegens deelneming aan de Boerenwacht, zonder een andere werkzaamheid als hoofdbetrekking, er geen vrijstelling van de te werk stelling in Duitschland kan gegeven worden. Daarenboven moeten de heeren Burgemeesters de veldwachters en politieagenten er op wijzen, dat zij op hun dienstronden bijzonder moeten opletten op sabotagedaden op de velden, en tegen verdachte personen zonder meer van schietwapens gebruik moeten maken, en tot slot al het noodige doen om de daders te vatten. In geval een dader gevat wordt, wordt door de Duitse Dienststellen een overeenkomstige belooning in het vooruitzicht gesteld.

De Kreiskommandant :
Get.: von Maercker
Major.

Wij verzoeken alle mannelijke inwoners van 20 tot 60 jaar zich naar deze onderrichtingen te schikken.

Willebroek, den 20n Juli 1943.

Op bevel :

De Secretaris,
J. SCHUNZELAAR

De Burgemeester,
EDM. DE RIDDER

Algemeen Gemeentelijk Archief Willebroek

Gary Mantiens & Gust Van Auwenis

TISSELT

DE DRAAISCHIJF VAN DE “VLASTEELT” EN DE “VLASHANDEL” IN HET VAARTLAND

Vervolg

Van vlasvezel tot lijnwaad

In onze vorige afleveringen hebben wij aangetoond hoe vlas geteeld en bewerkt werd tot grondstof en tot het bekomen van lijnzaadolie en het spinnen en weven van stoffen.

Geschiedenis van het spinnen en het weven

In onze huidige gemechaniseerde en geïndustrialiseerde maatschappij stellen wij vast dat het uitvinden en op puntstellen van de spin- en weeftechniek één van de eerste staaltjes uitmaakt van het menselijk kunnen en evenwaardig is aan het uitvinden van het wiel en het schrift.

Er wordt vermoed dat men eerst wollen vezels gebruikte in de plaats van dierenhuiden. Maar die laatste stonken te veel en veroorzaakten nogal wat huidaandoeningen. Men ging toen over tot het gebruik van plantaardige vezels waaronder vooral “vlas”.

In de neolithische paaldorpen op de Zwitserse meren werden de oudste resten van “linen” teruggevonden.

In onze Westerse landen werden ook zulke linnen resten aangetroffen uit het steentijdperk en men vermoedt dat het gebruik ervan via het Rijnbekken naar de Lage landen, Denemarken en de Britse eilanden verspreid geraakte.

Het was evenwel in Egypte dat de spin- en weeftechniek tot een zeer hoge graad van kundigheid werd gebracht.

De Romeinen vonden dat de vlasteelt de grond te veel uitputte. Zij legden het vervaardigen van hun kledij en toga's op aan hun koloniën.

Lijnwaad werd vooral gebruikt voor bedde- en tafellakens, voor handdoeken alsmede voor zonnewerende gordijnen in hun theaters.

In het decadente Rome werden flinterdunne doorzichtige stiften ten zeerste gewaardeerd want die doorzichtige stoffen toonden de vrouwen ‘naakt onder een wolk uit linnen’.

In Gallië was de vlascultuur en de verwerking tot linnen reeds gekend vóór de inval van de Romeinen. De druïden droegen enkel linnen doch alle Kelten waren gekleed met linnen vesten en zij maakten ook hun scheepszeilen met vlasvezels.

Techniek van het spinnen :

Onder het spinnen verstaat men het samendraaien van korte textielvezels ten einde een verband tussen de vezels te leggen waardoor men een lange doorlopende draad bekomt die het weven toelaat. Deze techniek werd reeds toegepast in de prehistorie en dit tot het eind van de 18de eeuw.

De hulpmiddelen die men gebruikte veranderden en evolueerden door de eeuwen heen. Een baanbrekende modernisering was de uitvinding van het vleugelspinnewiel (15de eeuw).

De principes bleven steeds dezelfde : uit een bundle grondstof een strook vezels plukken, deze te torsen tot een draad en vervolgens die draad op te winden.

Het eerste spinnen gebeurde volledig met de hand in die zin dat de vezelstroken rollend met de hand op de knie ineengewerkt.

Vrij vlug ontstond de “spindel” (spil of spoel). Langzamerhand onderscheidde zich de spindel in grootte en aangepast aan de dikte van de gesponnen draad. Naarmate de tijd verstreek maakte men op draaibanken kunstig versierde exemplaren die eern hoger wentelvermogen hadden.

Dé grote verandering en stap voorwaarts was het spinnen met behulp van een wiel. Met de intrede van het spinnewiel verdubbelde het rendement. Aan het spinnewiel werden in loop der tijden grote wijzigingen aangebracht

‘t Vlas in Vlaanderen en in het Vaartland:

Drie vierden van de bevolking bleven thuis en zochten hun heil in de nijverheid en in de handel.

Alhoewel in Tisselt en omgeving er veel vlas werd geteeld was er rond deze vlaswinning weinig nijverheid te bespeuren. In weinig gezinnen werd er gesponnen. Slechts weinigen beschikten over een spinnewiel laat staan over moderne apparatuur.

Het was vooral de “handel in vlas” die hier welig tierde.

De vlasoogst werd vooral bewerkt voor de vlasvezels met het doel deze te verkopen aan de groothandelaars.

Deze op hun beurt leverden het bewerkte vlas aan de vlasnijverheid in de Leiestreek

Het samenwerken van landbouw en nijverheid was en is nog de eerste en de meest noodzakelijke vereiste voor de ontwikkeling en de welvaart van ‘t Vaartland en van Vlaanderen. Beide, nijverheid en landbouw werden zwaar getroffen in de tweede helft der 19e eeuw en de vlashandel en textielnijverheid kennen een zeer grote crisis. Franse en Spaanse markten werden voor Vlaanderen gesloten terwijl Engeland begon met een hevige concurrentie.

Het katoen deed zijn intrde en wrocht mee om ‘t vlas er onder te krijgen en dit tesamen met het uitvinden van stoomwerktuigen. Mechanische spinnerijen en weverijen verdrongen de handenarbeid.

De nijverheid zakte ineen en sleepte de landbouw mee in haar ondergang.

Wij stellen dit ook vast in ons Vaartland. Er wordt niet meer gedaan aan vlaswinning. Vele boeren en boerderijen gaan zich toeleggen op het kweken van groenten en maïs.

Vandaar geen vlascultuur meer in Tisselt en omgeving.

G. Van Auwenis

Inhoudstafel : juli – augustus - september 2012

Voorwoord	blz.	1
Willebroek en de Amerikaanse burgeroorlog – E. Van Winghe		2
Kapel Heihoek Blaasveld : L. Bernaerts.....		5
Beelden uit de oude doos : E. Van Winghe.....		8
Overstroming 12 maart 1906 : Gary Mantierts & G. Van Auwenis.....		10
Willebroekse vroegmarkt: G. Mantierts & G. Van Auwenis.....		14
Willebroekse wijk- en gemeentekermissen : G. Mantierts & G. Van Auwenis.....		18
Onderzoek link Willebroek – Indianapolis: G. Van Auwenis.....		21
De Kerk op den Rijweg : F.G.....		23
Gemeentelijk spotnamen en hun ontstaan (R. Pattyn).....		25
Boerenwacht : G. Mantierts & G. Van Auwenis		29
Tisselt, de draaischijf van de vlasteelt – vervolg (G. Van Auwenis).....		30



Werkten mee aan dit nummer :

Leon Bernaerts - Gary Mantierts - René Pattyn -Kevin Polfliet – Gust Van Auwenis en Eric Van Winghe.

Samenstelling en lay-out : Gust Van Auwenis en Eric Van Winghe.

Alle rechten voorbehouden. Het overnemen van teksten kan slechts gebeuren na schriftelijke toelating van de auteur en mits vermelding van het tijdschrift, jaargang en nummer.

Elk auteur is individueel verantwoordelijk voor de inhoud van zijn of haar artikel.



Geplande activiteiten:

Archief Vaertlinck : Centrum Jan Van Winghe, Capt. Trippstraat 33, 2830 Willebroek
– lokaal 28 :

2^{de} en 4^{de} zaterdag van de maand van 9.00 tot 12.00 uur of na afspraak. E-mail :

rene.pattyn@telenet.be – website : www.vaertlinck.be



Aandacht! Bezoek regelmatig onze website om op de hoogte te blijven van onze laatste nieuwsjes en geplande activiteiten : www.vaertlinck.be



Telefoontoestel 1894

CAFE - TAVERNE "CASINO"

Bij Chris

Oud Sasplein 3, 2830 Willebroek
(aan de brug)
Tel 03/886 68 70 - dinsdag gesloten

- VERZORGDE SNACKS
- BRUSSELSE WAFELS
- PANNEKOEKEN
- DIVERSE BROODJES
- MILCKSHAKES
- IJSCOUPES
- VERSE FRUITSAPPEN

Anno 1905



ZAKENKANTOOR NV VAN TRICHT

L. DE NAEYERPLEIN 16
2830 WILLEBROEK

Tel. 03-886 87 33 - 03-886 94 62

Fax 03-886 20 91

E-mail : yvette.vandemaele.15515@axa-bank.be

Alle weekdagen geopend van 9 - 12 uur en van 14 - 18 uur
Dinsdag- en zaterdagvoormiddag enkel na afspraak

VOOR AL UW BELEGGINGEN, BANKVERRICHTINGEN,
VERZEKERINGEN EN KREDIETEN

Het kantoor met de betere service !



Bank

DEXIA BANK Nieuwstraat
2830 Willebroek
03/860.72.90



WOONDECORATIE PEPERMANS

Herman Vosstraat 46
2830 Willebroek

Tel. 03 / 886 68 23
Fax 03 / 866 15 00

www.decoratiepepermans.be

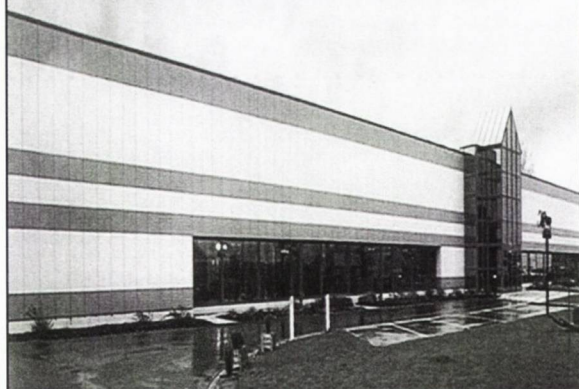
- Vast tapijt
- Tapijten
- Vouwdeuren
- Textiel

- Vloerbekleding
- Gordijnen
- Zonwering
- Onderhoud

- Laminaat
- Overgordijnen
- Behangpapier
- Verven-Mengmachine

Meubelen J. Van den Bergh

Brielen 5 - 2830 Tiss
Tel.: 03 / 886 66
Fax: 03 / 866 06



Openingsuren: Maandag t/m zaterdag van 10 tot 18 u.
Zondag 13.30 tot 18u. en donderdag gesloten



THE BEST HARDWARE STORE IN BELGIUM

BOOZT.be

Dendermondsesteenweg 190
2830 Willebroek

Tel: 03/866.48.44
BE 0860.455.425

info@boozt.be

Openingsuren:

dinsdag tem zaterdag
open van 10hr tot 18hr
zondag, maandag en
feestdagen gesloten

www.boozt.be



WILLEBROEK

TEL. 03/886.41.30

Groep Kerremans

 Zakenkantoor
Kerremans & C°

VERZEKERINGEN
BANK



OVERWINNINGSSTRAAT 87
2830 WILLEBROEK
TEL: 03/886 43.39
FAX: 03/866 57.02

info@groepkerremans.be
www.groepkerremans.be

CBFA: 040356A-cB

Vastgoed Kerremans

VERKOOP
VERHUUR
BEHEER

OVERWINNINGSSTRAAT 87
2830 WILLEBROEK
TEL: 03/886 43.39
FAX: 03/866 57.02

info@groepkerremans.be
www.groepkerremans.be

BIV KERREMANS STEVE: 503765



carrosserie
Van den Eede

herstellingen alle merken

Brandstraat 31 tel. 03/886 78 49
2830 Willebroek btw 634 353 769 fax 03/886 04 58

POUSSE
CAFE
WILLEBROEK

't Poussecafé

Torenstraat 6 - 2830 Willebroek

☎ 03 / 866 05 36

Open vanaf 11.00 uur
Keuken doorlopend vanaf 11.00 uur
Maandag gesloten



APC 

AUTO PARTS CENTER BVBA
ALLE AUTO-ONDERDELEN

- Groot- en kleinhandel
- Car-hifi - GSM's - carkits - navigatiesystemen
- Alarmen - blinderen autoruiten
- Wisselstukken en onderdelen: remmen, filters, uitlaten, schokdempers, ...
- Allesdragers: skiboxen, sneeuwkettingen, ...
- Accessoires: uitbouwkits, verlagingskits, spoilers, sportluchtfilters, ...

Hemiksem

Heuvelstraat 146
2620 Hemiksem
03/877.30.33
hemiksem@apc.skynet.be

Kontich

Mechelsesteenweg 297B
2550 Kontich
03/458.76.93
kontich@apc.skynet.be

Willebroek

Dendermondsesteenweg 212
2830 Willebroek
03/886.33.06
willebroek@apc.skynet.be

Restaurant "BEUKENHOF"

Antwerpsestraat 300

2850 BOOM

Tel.: 03/888.65.68

Fax.: 03/844.74.39

上海酒家

CHINEES RESTAURANT

SHANGHAI

Stationsplein 2

2830 WILLEBROEK

Tel. 03 886 74 96

Ruime parking

Maandagmiddag

Dinsdag

Zaterdagmiddag

GESLOTEN

Rijwielen - Naaimachines

Firma CLAESSENS

Mechelsesteenweg 8

(aan de brug)

2830 WILLEBROEK

Tel. : 03/886 62 70 - 03/886 38 51

CHRISTOPHE SCHILDERWERKEN



Service : kwaliteit, snel

Christophe : 0470/019516

BINNEN

Gratis Bestek

en

- 10 % voor leden Vaertlinck

BUITEN

- 10 % voor gepensioneerden

BOEKSKE

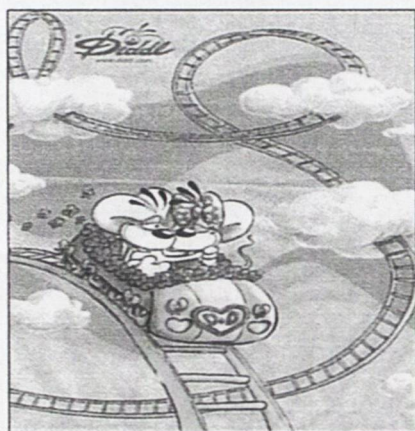
Voor al uw tijdschriften en kranten!

Aan huis besteld!

Eksklusief verdeler van :

DIDDL, TOPMODEL,

DARK DUDES, ROSALIE UND TRUFFEL



Voor al uw inkt en tonercardridges tot 50 % goedkoper
Overwinningstraat 76 - Willebroek
Tel: 03.886.73.84

Jan maes

watches & jewellery

L.De Naeyerplein 31

2830 Willebroek

03/886 86 26

Bruul 85

2800 Mechelen



CITROËN

SINONQUEL BVBA
TEN BERGSTRAAT 2
2830 WILLEBROEK

WWW.SINONQUEL.BE

TEL : +32 (0)3 886 66 85
FAX : +32 (0)3 886 61 54
BTW: BE 0464.707.303
garage.sinonquel@telenet.be

KEUKENCENTER
MASURE

Totaalinrichting van vloer tot plafond

- keukens in alle stijlen
- van luxe modellen tot de budget-keukens
- ook badmeubelen en schuifdeuren
- wij tekenen uw eigen droomkeuken

Kleine Amer 15
2870 Puurs-Kalfort

Tel. 03 889 22 48 * fax 03 899 15 26

Open: ma-vr van 10- 17 uur
zaterdag 10-18 uur
zondag gesloten



Bakkerij Philippe
Kerkstraat 26
2830 Willebroek
Tel: 30/886.65.09

5 Broodautomaten
Baeckelmannsstraat:Centeabank
Card. C ardiijnlaan:Tisselt
Vennestraat:Willebroek
Bezelaarstraat:Blaasveld
Parochiaalcentrum:Ramsdonk

CAFE KNOCK-PALACE



bij Patrick

Nieuwe uitbater
August Van Landeghemplein 8
2830 Willebroek
Tel. 03/886 78 39

Donderdag gesloten

Vergaderzaal beschikbaar

Verzorgde bediening

Wij wensen aan al onze lezers en lezeressen een :

AANGENAME EN
ONTSPANNENDE VAKANTIE EN DIT
VOOR HEEL DE FAMILIE.

MAAK ER HET BESTE VAN EN
GENIET MET VOLLE TWIGEN VAN DE
KOMENDE ZOMERMAANDEN.



WIE HEEFT HET VOOR U IN WILLEBROEK?

Bij KBC Bank & Verzekering staat een cliëntvriendelijke, professionele en vooruitstrevende dienstverlening hoog in het vaandel. Meer dan 18 000 KBC-medewerkers staan hier garant voor. En daartoe behoren ook de medewerkers van het KBC-verzekeringskantoor en het KBC-bankkantoor in uw buurt.

KBC Bank & Verzekering
Dendermondsestwg. 17,
2830 Willebroek
tel. 03 860 75 30

KBC Verzekeringen
Spiessens & Wuyts BVBA
A. Van Landeghemplein 1,
2830 Willebroek
tel. 03 866 17 38
fax 03 866 21 45



We hebben het voor u.

Print Factory

Res. Talmar III - Dendermondsestw 151/4 - 2830 Willebroek

03 866 25 25 - www.deprintfactory.be

MicrofilmTechniek

PRINT-CANVAS-POSTERS-COPY-
TSHIRTS-SPANDOEKEN-
SCANNING DOC & MICROFILMS



Mooie foto's ? doe er wat mee !

www.freestyle.be

Large poster-prints op foto papier, doek, vinyl, stickers enz...
Alle fotowerk ■ Kleurencopies ■ Naamkaartjes ■ Postkaarten
Bedrukkingen van foto's of logo's op t-shirts, mokken, mousepad enz...

FOTO

VIDEO

GSM

PC

GPS

POSTER
PRINTING

PAS
FOTO

COPY

SELEXION

CLIX®

BORNEM

Dr. Deputterplein 10
Tel: 03-899 20 46

LONDERZEEL

Markt 4
Tel: 052-31 01 10

WILLEBROEK

Dendermondsestwg 202
Tel: 03-860 70 80